

Trest smrti v Československu

Československo po druhé světové válce bylo v období tzv. [retribuce](#):

Dle [Benešových dekretů](#) zvláštními [lidovými soudy](#) na krajské úrovni za válečné zločiny do roku [1948](#) odsouzeno k smrti více než **730** lidí., z nich **475 Němců**.^[9]

Poprava několika desítek osob byla provedena veřejně.^[10] Velmi kruté rozsudky těchto „lidových soudních dvorů“ byly ale často motivovány touhou po [pomstě](#). Procesy mimořádných lidových soudů byly velmi rychlé (řízení nesmělo trvat více než tři dny, rozsudky byly vykonávány okamžitě) a nepříliš odborné (soudní tribunál měl pět osob, **jen jedna z nich ale měla být soudce z povolání**, ostatní byli soudci z lidu). To vedlo k tomu, že rozsudky byly často nespravedlivé či pochybené a bývaly zneužity k likvidaci nepohodlných osob.^[zdroj?] K trestu smrti byli odsouzeni ti to **kolaborantští novináři**: [Rudolf Novák](#), [Antonín Jaromil Kožíšek](#), [Alois Kříž](#), [Vladimír Krychtálek](#) a [Karel Werner](#); [Jaroslav Křemen](#) a [Emanuel Vajtauer](#). Kromě Křemene a Vajtauera byli i popraveni.^[11]

Trest smrti v komunistickém Československu *Související informace naleznete také v článku [Koncentrační tábory při československých uranových dolech](#).*

V průběhu vlády [prezidenta Klementa Gottwalda](#) (1948–1953) bylo popraveno **237** lidí, z toho **190 pro politické zločiny**. Mnohdy šlo o [justiční vraždy](#), jejichž účelem bylo zbavit se politických odpůrců komunistického režimu. Většina z monstrprocesů byla navržena a zorganizována poradci ze [Sovětského svazu](#), veškeré svědecké výpovědi byly naplánovány a obžalování mučeni. Prezident Gottwald v průběhu své funkce udělil milost pouze 17 lidem. Nejznámějším z popravených v politických procesech byla [Milada Horáková](#), [národně socialistická](#) politička, oběšená v roce [1950](#). V [procesu se Slánským](#) a dalšími bývalými stranickými špičkami bylo popraveno 11 osob. V té době také mnoho lidí zemřelo v důsledku krutých podmínek ve [věznicích](#) a [koncentračních táborech](#), zde ovšem nejde o trest smrti v pravém slova smyslu.

Za vlády prezidenta [Antonína Zápotockého](#) (1953–1957) bylo popraveno **94** lidí, za vlády [Antonína Novotného](#) v letech [1957–1968](#) osmdesát sedm **87** lidí a za vlády [Gustáva Husáka](#) (1975–1989) třicet osm lidí **38**. Celkově **456** lidí.

V letech [1954–1968](#) byly všechny popravy prováděny v Pankrácké věznici v [Praze](#). Od roku [1968](#) byly některé vykonávány také v [Bratislavě](#). V , za něž je možno udělit trest smrti. Také bylo provedeno několik dalších zákonných úprav ke snížení počtu poprav. V roce [1961](#) byly zpřísněny podmínky k vykonání trestu smrti, takže byli popravováni pouze obzvlášť brutální vrazi. Poslední popravený Čech byl [2. února 1989 Vladimír Lulek](#) a poslední popravený Slovák byl [8. června 1989 Štefan Svitek](#). Poslední v Československu popravená žena byla [Olga Hepnarová](#), dne [12. března 1975](#). Úplně posledním odsouzencem na smrt byl [Zdeněk Vocásek](#). Jeho poprava byla naplánována na prosinec 1989. [Sametová revoluce](#) a změna zákonů však jeho rozsudek změnila na doživotí, které si odpykává ve věznici v [Horním Slavkově](#)^[12], dříve ve [věznici Mírov](#)^[13].

Zrušení trestu smrti: Brzy po pádu [komunistického](#) režimu (1989) nastoupivší prezident [Václav Havel](#) prosadil v parlamentu zrušení trestu smrti. V květnu [1990](#) byl reformou [trestního práva](#) trest smrti nahrazen [doživotním uvězněním](#),^[14] v lednu [1991](#) byl [Listinou základních práv a svobod](#), součástí československé a nyní české i slovenské [ústavy](#), trest smrti zakázán.

Do roku [2007](#) bylo 32 lidí, z toho tři ženy, odsouzeno k doživotnímu trestu [odnětí svobody](#) za vícenásobné [vraždy](#) či vraždy se zvlášť přitěžujícími okolnostmi.

Přesto však část veřejnosti požaduje znovuzavedení trestu smrti. K jejich hlavním argumentům patří výrazný růst počtu násilných trestných činů po roce [1989](#) a nízká zdatnost [policie](#). Při výzkumu [Centra pro výzkum veřejného mínění](#) v roce [2005](#) 58 % respondentů odpovědělo, že trest smrti existovat má.^[15] Podle průzkumu z roku 2017 je pro opětovné zavedení trestu smrti v ČR 53 % respondentů (29 % Určitě ano, 24 % Spíše ano). Podpora trestu smrti je nižší u lidí do 30 let a mezi lidmi s vysokoškolským vzděláním.^[16]

Reference: V tomto článku byl použit [překlad](#) textu z článku [Capital punishment in the Czech Republic](#) na anglické Wikipedii.

- [↑](#) Archivovaná kopie. *aplikace.mvcr.cz* [online]. [cit. 2011-04-10]. [Dostupné v archivu](#) pořízeném dne 2011-04-10.
- [↑ http://www.pozitivni-noviny.cz/cz/clanek-2008030051](http://www.pozitivni-noviny.cz/cz/clanek-2008030051)
- [↑ http://www.kriminalistika.eu/muzeumzla/wohlschlager/wohlschlager.html](http://www.kriminalistika.eu/muzeumzla/wohlschlager/wohlschlager.html)
- [↑](#) DRAHOTA, Leoš. *Naše šibenice 16 - Novodobé věšení* [online]. Moskyt. Geograficko Badatelský Magazín, 11.07.2008 [cit. 2017-04-11]. [Dostupné online](#).

Udaje o zločinech, vykonstruované procesy, kolik politických vězňů a odpůrců komunistického režimu bylo nelze vyčísliť- viz pramen dole:

- Popraveno	238 osob*
Dle jiných pramenů bylo popraveno za komun. režimu	262 a.362 osob
- Za politické delikty bylo odsouzeno	147 000 osob
- V táborech nucené práce /TNP/ a v koncentračních táborech vězněno	186 000 osob
- V pomocných technických praporech /PTP/	118 000 osob
- Při pokusech o přechod hranic a útěku z věznic a koncentračních táborů bylo zastřeleno	350 – 400 osob
- Ve věznicích a táborech násilně přišlo o život	15 726 osob
- Z vysokých škol se zákazem studia vyloučeno přes	7 000 osob
- Emigrace po únoru 1949	400 000 osob
- Emigrace po srpnu 1968	450 000 osob

Persekuce rodin politických vězňů a odpůrců komunistického režimu nelze vyčísliť

Pramen: Muzeum v Jachymove 1. Poschodi- 3.odboj, Nám. Republiky 37

Kontakt: (T) +420 736 754 831, mincovna@kvmuz.cz, sekretariat@kvmuz.cz